

In het kader van het vooroverleg 3.1.1. Wro is de conceptvergunning aanvraag voorgelegd aan verscheidene vooroverlegpartners. Van meerdere partijen zijn reacties ontvangen. In de meeste gevallen betrof het een akkoord omdat geen belangen van de partners in het geding waren. De provincie Drenthe en de natuur en milieu federatie Drenthe hebben een inhoudelijke reactie gegeven. Hieronder wordt daar verder op ingegaan.

provincie Drenthe

Landschappelijke inpassing

Het initiatief bevindt zich in het landschapstype esdorpenlandschap wat zich laat kenmerken door zijn essen en beekdalen. De landschappelijke inpassing van het park en de omrastering is met zorg vormgegeven en passend in deze omgeving. We gaan ervan uit dat de gemeente toezicht houdt op de daadwerkelijke uitvoering van deze landschappelijke inpassing.

Reactie gemeente

De landschappelijke inpassing is geborgd in de vergunning. De uitvoering wordt door handhaving gecontroleerd.

Meerwaarde en natuur

In het voorliggende plan wordt er een combinatie gezocht met landschap en biodiversiteit om een meerwaarde te creëren. Zo zullen er tussen de zonnepanelen en op het grasland ten zuiden van het park (ongeveer twee hectare groot) schapen grazen. Langs de randen van het park achter een hekwerk (zodat de schapen hier niet bij kunnen) zal er een kruidenmengsel ingezaaid worden. Een blijvende landschappelijke impuls zal bestaan uit een gradueel verlopende oever aan de westzijde van het park waarbij het natuurpad zal worden hersteld en zal worden ingekleed met randbepanting van struiken en bomen. Eveneens zal er een poel ontwikkeld worden in het plangebied wat een bijdrage zal leveren aan de ecologische meerwaarde op het terrein. Een andere meerwaarde voor het plangebied is dat de gebruikte zonne-akkers nadat zij niet meer in gebruik zijn, worden opgeruimd en het land daarna wordt teruggebracht naar de oorspronkelijke staat. Graag zouden in deze paragraaf nog wat uitgebreider willen lezen hoe u hierop gaat toezien.

Reactie gemeente

Onderstaande tekst is toegevoegd aan de ruimtelijke onderbouwing. Hierin wordt aangegeven welke onderdelen van het dubbelgebruik aanwezig zijn:

1. Versterking natuurwaarden
 - Ca. 20m natuurlijke overgangszone tussen Spaarbankbos en zonnepark
 - 10m brede afschermende zone aan de oostzijde van het park
 - Kruidenzone van ca. 5m aan binnenzijde hekwerk.
 - Ca. 2ha kruiden- en faunarijk Grasland / schapenweide
2. Begrazing door schapen
3. Landschappelijke inpassing schermt ook agrarisch bedrijf af.
4. Verbinden van Spaarbankbos met het dorp Pesse door middel van wandelroute.

Ad. 1. Versterking natuurwaarden

- De overgangszone van Spaarbankbos naar zonnepark bestaat uit een sloot met aan de oostzijde een flauwe ruigteoever gevolgd door een bosschage van 8 meter, een wandelpad van 3m en aan de andere zijde van het hek een (verschraalde) kruidenzone van 5m,
- De toegangspaden aan de binnenzijde van het hekwerk. Worden over een breedte van 5m. 30cm afgegraven om op deze manier een schrale kruidenzone te creëren. De vrijkomende grond wordt gebruikt voor de houtwallen aan de buitenzijde van het hekwerk.

Ad 2. De begrazing van schapen vindt plaats onder de panelen.

Door een laag beheerhek wordt voorkomen dat de schapen de kruidenrijke vegetatie aan de randen begrazen.

- Ad 3. Door de afscherpende singel door te laten lopen tot voorbij de schuur van het agrarisch bedrijf krijgt het bedrijf een betere landschappelijke inpassing passend bij het ontginningslandschap.
- Ad 4. Een aantal jaren geleden is begonnen met het maken van een wandelroute tussen Pesse en het Spaarbankbos. Op verzoek van de inwoners van Pesse. Deze route kon toendertijd niet doorgezet worden. Nu kan de laatste schakel gelegd worden tussen Pesse en het Spaarbankbos door aan de westzijde van het zonnepark een wandelroute op te nemen.

Provincie Drenthe

Borging verwijdering installaties na uit gebruik name

In de provinciale omgevingsverordening is bepaald dat de gebruikte zonne-akkers worden opgeruimd en teruggebracht naar de oorspronkelijke staat/gebruik, als ze niet meer gebruikt worden voor het opwekken van zonne-energie. Landschapselementen die landschappelijke meerwaarde opleveren dienen te worden gehandhaafd. In hoofdstuk 4.3 is de blijvende landschappelijk impuls beschreven. Graag zouden in deze paragraaf nog wat uitgebreider willen lezen hoe u hierop gaat toezien. In het ruimtelijk plan moet worden geborgd dat de gebruikte zonne-akkers worden opgeruimd en teruggebracht naar de oorspronkelijke staat, als ze niet meer gebruikt worden voor het opwekken van zonne-energie. Landschapselementen die landschappelijke meerwaarde opleveren dienen te worden gehandhaafd. Graag zien wij dit benoemd in de ruimtelijke onderbouwing.

Reactie gemeente

Ontmanteling

Afgeschreven zonnepanelen vallen onder de EU-wetgeving voor elektronisch afval, zoals die geldig is voor bijvoorbeeld televisietoestellen en magnetrons. De wet schrijft voor dat leveranciers verantwoordelijk zijn voor de afvoer en verwerking van afgeschreven panelen. Bij de ontmanteling van het zonnepark zal gebruik maken van de afval-verwerkingsdiensten van PV Cycle, een non-profit organisatie dat volledig voor en door de zonnepanelen energie sector opgericht is. PV Cycle is een Europese non-profitorganisatie die zich volledig richt op het duurzaam ontmantelen en recyclen van (gebruikte) zonnepanelen. Met vertegenwoordigers en vestigingen in en buiten Europa, vormt PV Cycle één van de grootste organisaties die zich bezig houdt met het recyclen van afvalmaterialen van specifiek zonnepanelen. Mocht ten tijde van de ontmanteling van het zonnepark PV Cycle niet meer actief zijn, dan committeert Kronos Solar zich te verbinden aan een vergelijkbaar recyclingbedrijf.

Verder dient opgemerkt te worden dat de nieuw aan te leggen wandel/recreatieroute (natuurpad) die in het gebied wordt aangebracht samen met de nieuwe waterpartij permanent blijven en daardoor dus een ecologische meerwaarde ontstaat. Deze is aan de westzijde van het zonnepark gelegen, tussen het boscomplex van Stichting het Drents Landschap en het zonnepark.

Provincie Drenthe

Participatie/draagvlak

In zowel de ruimtelijke onderbouwing als in de bijgevoegde bijlage wordt ingegaan op hoe de omgeving door de initiatiefnemer is meegenomen in de planvorming. Er zijn individuele gesprekken gevoerd met omwonenden. Ook is er een informatieve bijeenkomst georganiseerd voor geïnteresseerden en vanwege de corona-maatregelen een website opgezet waar omwonenden/belanghebbenden vragen of opmerkingen kunnen plaatsen. In al deze gevallen is aan de betreffende personen de mogelijkheid geboden hun mening te uiten over het zonnepark en mee te denken in bijvoorbeeld de landschappelijke inrichting. Ook is hen uitgelegd op welke manieren er financieel geparticipeerd kan worden in het zonnepark. Wij hebben hier goede nota van genomen. Ten behoeve van onze kernkwaliteiten hierbij nog aanvullende opmerkingen

Archeologie

Het plangebied is niet in de provinciale omgevingsverordening aangewezen als archeologisch waardevol. In het geldende beheersverordening is het plangebied wel bestemd als een gebied met

archeologische (verwachtings)waarden. In opdracht van de initiatiefnemer is daarom een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek wordt geconcludeerd dat er archeologische resten binnen het plangebied verwacht kunnen worden. Geadviseerd wordt, gezien de geringe ingrepen die met de aanleg van het zonnepark gepaard gaan, om geen vervolgonderzoek uit te voeren. In de ruimtelijke onderbouwing opgenomen verstorings tabel blijkt echter dat er sprake is van een verstoring die boven de het gemeentelijk beleid opgenomen drempelwaarde ligt. Wij geven u in overweging om hier de passende aandacht aan te geven.

Cultuurhistorie

Het provinciaal belang cultuurhistorie is voldoende meegenomen in zowel de ruimtelijke onderbouwing als de landschappelijke inpassing van dit zonnepark. Het herstelde natuurpad, de houtwal en de ecologische invulling laten het zonnepark beter aansluiten op het omliggende cultuurlandschap en het naastgelegen Bankenbosch, historische bebouwing en verkavelingsstructuren.

Wel missen wij nog onder paragraaf 5.3 van de ruimtelijke onderbouwing de benoeming van het onderwerp cultuurhistorie. De gemeente Hogeveen kent naast een archeologische waardenkaart ook een cultuurhistorische waardenkaart (CHW). Daarom adviseren wij alsnog deze te raadplegen en te toetsen.

Reactie gemeente

Uit het archeologisch bureau onderzoek blijkt dat met de te verwachten kleine ingreep/impact geen vervolgonderzoek noodzakelijk is. Hierin zijn de verstoringen uit de tabel meegenomen.

De cultuurhistorische waardenkaart is geraadpleegd. Op de locatie van het zonnepark heerst de waarde 'respecteren', hiermee wordt aangeduid dat voor dit gebied lage cultuurhistorische waarden zijn. Doordat het zonnepark voor een periode van 25 staat wordt er geen afbreuk gedaan aan de aanwezige waarden.

Natuur en milieu federatie Drenthe

In het kader van het vooroverleg (Uitgebreide procedure Wabo) maken wij gebruik van de door u geboden mogelijkheid te reageren op de aanvraag omgevingsvergunning voor het Zonnepark Hendrik Reindersweg 14b te Pesse in de gemeente Hogeveen. Meerdere van de daarin aangedragen punten zijn wat ons betreft ook van toepassing op het nu voorliggende plan. Wij waarderen de toenadering van de initiatiefnemer richting lokale omgeving en natuur- en terrein-beherende organisaties, met name Het Drentse Landschap.

Gemeentelijk kader

In het aangepast afwegingskader zonne-energie Hogeveen wordt gewezen op het belang om inwoners van Hogeveen de mogelijkheid te geven deel te nemen in zonneparken. De gemeente streeft actief naar minimaal 50% deelname van inwoners in de vorm van dorps-/energiecoöperaties en/of gebiedsfondsen. Wij waarderen de pogingen van initiatiefnemer om hier invulling aan te geven. Helaas is dit tot nu toe zonder resultaat. Wij dringen er bij de initiatiefnemer op aan om de mogelijkheden voor lokaal eigendom actief te blijven onderzoeken.

De gemeente spreekt in haar afwegingskader een voorkeur uit voor lokale initiatieven boven commerciële initiatieven bij de realisatie van zonneparken met als doel om zowel de lasten als de lusten eerlijk te verdelen. Verwijzend naar de congestie op het energienet wijzen wij u er ook op dat grootschalige initiatieven van derden, de mogelijkheid voor initiatieven vanuit de dorpen vrijwel onmogelijk maken. Ook als het gaat om de restcapaciteit van een al gerealiseerd zonnepark moet hier wat ons betreft op gestuurd worden.

Reactie gemeente

Voor de beroepsprocedure met betrekking tot Zonnepark Hendrik Reindersweg 14b te Pesse verwijzen wij naar de uitspraak van 11 november 2020 betreffende deze beroepsprocedure.

In lijn met het aangepast afwegingskader zonne-energie Hogeveen wordt actief gestreefd naar minimaal 50% deelname van inwoners. In het participatie document van 21 juli 2020 wordt concreet omschreven hoe er

gestreefd wordt naar actieve deelname. Er zijn 1 op 1 gesprekken gevoerd met direct omwonenden en er is een inloopbijeenkomst georganiseerd waarvoor een uitnodiging is verstuurd naar de omwonenden. Daarnaast hebben inwoners van de gemeente Hogeveen de mogelijkheid om zich aan te melden om te participeren via de website en is er een advertentie in de Hogeveens Courant geplaatst met de oproep om te participeren. Tijdens de uitgebreide procedure Wabo blijft de initiatiefnemer actief streven naar participatie, zo blijft het mogelijk om interesse te tonen via de website en blijft het, ook nadat de vergunning afgegeven is, mogelijk om kenbaar te maken dat men mee wil participeren.

Met Energie coöperatie Pesse Neutraal wordt gewerkt aan een intentieovereenkomst waarin wordt afgesproken dat ze tot uiterlijk twee jaar na de bouw de mogelijkheid hebben om voor 50% mede-eigenaar te worden, dit betekent dat er zeer veel tijd ingeruimd wordt om het benodigde kapitaal daarvoor te organiseren, hiermee stijgt de slagingskans significant. Daarnaast is door diverse bedrijven en particulieren aangegeven dat er interesse is om financieel te participeren, dit is middels intentieovereenkomst gedocumenteerd. Zodra de vergunning en subsidieverlening afgerond zijn en de cijfers m.b.t. voorwaarden, financiering en het rendement beschikbaar zijn, zal dit kenbaar worden gemaakt aan Pesse Neutraal en de geïnteresseerden. In overleg met Pesse Neutraal zal er uiteindelijk een beslissing gemaakt worden over het uiteindelijke participatiemodel welke vervolgens actief openbaar kenbaar wordt gemaakt om participanten te werven.

Natuur en milieu federatie Drenthe

Integrale meerwaarde

In de Ruimtelijke onderbouwing wordt verwezen naar de Provinciale Omgevingsvisie (2018) en specifiek naar de gestelde voorwaarde dat er bij de ontwikkeling van zonne-energie in het buitengebied sprake moet zijn van een combinatie met andere functies en/of dat het op gebiedsniveau tot integrale meerwaarde leidt. Wij zien een combinatie met andere functies niet voldoende terug in het voorstel en van een integrale meerwaarde is eveneens geen sprake. Ten slotte zijn wij van mening dat de realisatie van een zonnepark direct naast het Spaarbank Bosch afbreuk doet aan de landschappelijke kwaliteiten van het gebied.

Reactie gemeente

Het zonnepark is voorzien van een landschappelijke inpassing waarbij rekening is gehouden met een meerwaarde voor de omgeving te creëren. Aan de zuidkant van het zonnepark wordt een kruidrijk grasland gerealiseerd, waardoor het zonnepark aan de zuidkant niet direct tegen het Spaarbank Bosch grenst. Ten westen van het zonnepark wordt een bosrand gecreëerd met een natuurlijke wateroever. Daarnaast blijven bestaande bosblokken en landschapselementen volledig behouden.

Het zonnepark wordt gecombineerd met een andere functie wat extensief beheer door schapen is. De grond is momenteel sterk bemest, het (tijdelijk) opgeven van intensieve landbouw levert ecologisch herstel op wat op lange termijn ten goede komt van ecologische en landschappelijke waarden. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat schapen bijdragen aan de biodiversiteit van een zonnepark. Aangetoond wordt dat het aantal plant- en diersoorten enorm toenemen, er ontstaat een nieuwe habitat voor gebiedseigen flora- en faunasoorten.

Tevens heeft de lokale schapenhouder extra baat bij het zonnepark, de schapenhouder kan zijn schapen houden zoals op een ander grasveld, echter heeft dit grasveld de dubbelfunctie van zonnepark en heeft de schapenhouder een extra inkomen. Verder wordt er door het zonnepark aangesloten op de wandelpaden die in het bosgebied ten westen liggen. Hiermee worden de paden nieuw leven in geblazen en ontstaan er rondwegen door het gebied. Een deel van de wandelpaden loopt ook door het zonnepark. Op deze manier is er ook sprake van een educatieve functie.